

steel willen we als Nederlandse naam voorstellen: Groenstoeltje.

Wat tenslotte de verspreiding betreft, in de Flore van Kühner en Romagnesi wordt de soort niet zeldzaam genoemd; Ricken in "die Blätterpilze" zegt: zeldzaam op grazige bospaden; Lange in Flora Agaricina Danica: zeldzaam in het gras langs wegranden. Een algemene soort is het dus niet.

Afbeeldingen kan men vinden in de paddestoelengids van Morten Lange op pag. 183 (Nederl. uitgave); Ricken, die Blätterpilze plaat 73, 5 en bij J. Lange, Flora Agaricina Danica, plaat 77 C (onder de naam *euchlorus*).

P.B. Jansen.

NOG EENS INTOXICATIE DOOR COPRINUS ATRAMENTARIUS

NA GEBRUIK VAN ALCOHOL

Vijftien jaar geleden schreef ik in Fungus (jrg. 20, 1950, blz. 4) over zeer onaangename verschijnselen, die zich kunnen voordoen wanneer men kortere of langere tijd na de consumptie van gladde inktzwammen alcohol gebruikt. De belangrijkste symptomen zijn: rood hoofd, snelle pols, daverende hoofdpijn en misselijkheid. Ik wees daarbij op de gelijkenis met de optredende verschijnselen bij alcoholici, die behandeld worden met tabletten refusal of antabus en daarna alcohol gebruiken. De bedoeling is natuurlijk hen daardoor te weerhouden van het drinken van alcohol. Refusal is chemisch een disulfide van carbamyl en heeft (vereenvoudigd) de formule $(C_2H_5)_2NC(S)SSC(S)N(C_2H_5)_2$. Een andere naam is disulfuram.

Door het gebruik van disulfuram wordt de ontleding van alcohol tot koolzuur en water vertraagd en wordt het tussenproduct acetaldehyde in abnormaal grote hoeveelheid gevormd. Dit is zeer waarschijnlijk de oorzaak van de intoxicatieverschijnselen. Ik sprak toen het vermoeden uit dat ook in de *Coprinus* disulfuram zou voorkomen.

Dr. A.P. Ketel, psychiater te Poortugaal en ijverig bestrijder van het alcoholisme, interesseerde zich voor de zaak en heeft pogingen aangewend de inktzwammen in grote hoeveelheid in de Rotterdamse plantsoenen te laten verzamelen en de zwam in Baarn te laten kweken. Dit echter met negatieve resultaten.

Het was mij opgevallen dat van *Coprinus*-vergiftigingen nooit een geval met dodelijke afloop bekend is geworden, terwijl dit van refusal-gebruik wel bekend is. Vervanging door een *Coprinus*-

preparaat zou dus praktische betekenis kunnen hebben. Zoals gezegd, is dit niet mogelijk gebleken. Ik heb nog getracht de Research-afdeling van de Delftse Gist- en Spiritusfabriek er voor te interesseren, doch deze zag er geen heil in.

In het tijdschrift "Voeding" (jrg. 26, 1965, blz. 611) vermeldt Prof. C. den Hartog een Nieuw Nederlands geval van vergiftiging van een echtpaar, na gebruik van de gladde inktzwam gevolgd door het drinken van wijn, respectievelijk bier, een dag later; een geval dat ook al weer goed afliep. Wat echter interessanter is; hij vermeldt ook een Amerikaanse publicatie waarin wordt gezegd dat in 1965 disulfuram uit Coprinus atramentarius geïsoleerd is kunnen worden. Het blijkt dus dezelfde stof te betreffen als in refusal.

De bedoelde publicatie is van W. A. Reijndols en F.H. Lowe (New England, J. of Medic., vol. 272, 1965, blz. 630). Deze onderzoekers beschrijven vier gevallen van de vergiftiging met de bekende gevolgen. Zij vestigen er de nadruk op, dat indien de alcohol direct na het nuttigen van paddestoelen wordt gedronken, niet steeds vergiftigingsverschijnselen optreden en dat na gebruik van alcohol vlak vòòr het nuttigen van de zwammen, ook intoxicatie kan optreden. Verder zou ongekookte Coprinus geen last geven.

De vermelding van het isoleren van disulfuram in 1965 blijkt niet van henzelf, maar van andere onderzoekers afkomstig te zijn (J. Simandl en J. Franc. Isolation of tetraethyliuram disulfide from Coprinus atramentarius. Chem Listy 50, 1956, blz. 1862. Dit tijdschrift kon ik in Groningen niet te pakken krijgen; Tsjechisch?). Vermeldenswaard is nog dat een andere onderzoeker, V.E. Tyler (Poisonous mushrooms. Progr. in Chem. Toxicol. 1, 1963, blz. 339) geen disulfuram uit Coprinus kon isoleren. De techniek hiervan schijnt niet eenvoudig te zijn.

L.S. Wildervanck.

Drie gevallen van merkwaardige kleurafwijkingen bij paddestoelen in het Kralingse Bos te Rotterdam.

No. 1.

Lepiota acutesquamosa.

De spitsschubbig parasolzwam is één der algemeenste paddestoelen in ons Kralingse Bos. In augustus 1965 vond ik in de nabijheid van meerdere normale exemplaren drie stuks, die nagenoeg wit waren. Later vond ik op een andere plek in het Bos een prachtige heksenkring van deze eigenaardige bleke kleur.